

Rasius Makselis, Lietuvos kultūros tyrimų institutas

Plotino daimonas Porfirijo akimis

Pranešime analizuojami Porfirijo bandymai interpretuoti ir savotiškai sintezuoti skirtingas „vidinio daimono“ traktuotės tendencijas, kurias aptinkame a) Plotino filosofinėje vidinio daimono teorijoje, išdėstytoje jo traktate „Apie mus gavusį daimoną“ III, 4 (15), ir b) demonologiniame – teurginiame požiūryje į daimonus, išreikštame Jamblichio atsakyme į paties Porfirijo „Laišką Anebui“. Porfirijo traktate „Apie susilaikymą nuo gyvūnų žudymo“ (*De Abstinentia*) pateikiama sistemiška daimonų klasės įvairių būtybių hierarchijos kontekste traktuotė bei žmogaus santykio su daimonais gairės, kuriose galima identifikuoti tam tikrą kompromisą tarp filosofinės ir teurginės daimono idėjos interpretacijos. Pranešime išryškinami galimi Porfirijo teorijos sąlyčio taškai ir su filosofine Plotino daimono koncepcija, ir su teurgine Jamblichio daimono interpretacija. Papildomą intrigą sukuria faktas, kad Porfirijas „Plotino gyvenime“ aprašo Plotino akistatos su savo vidiniu daimonu sceną, kurią taip pat ketinama aptarti pranešime.